

100 MEETRIT HARIVAT AEDA

Imbi Pajula, Tallinna Liivamäe lasteaed

Lasteaia- ja põhikooli esimese astme õpetajate eesti keele seminar

„Hariv aed: Õuesõppest keele- ja kõneõppeni“

6. oktoobril 2022 veebikeskkonnas Teams

EESTI KEEL - KÕLA JA ILU

- ▶ VÄLJAKUTSE KUIDAS HOIDA:
- ▶ Traditsioone, mis toetavad keelt ja kultuurilugu
- ▶ Oma pärimust ja juuri
- ▶ Kaunikõlalist keelt ja muhedat murret

Otsida innovaatilisi lahendusi ja nippe kuidas seda kõike õhinat õhutades teha!

EMAKEELEPÄEV - LAULUDE DRAMATISEERINGUD

IMELISED KEELED MÄRTSIKUUS

- ▶ Emakeelepäeval - erinevates keeltes luuletused.
- ▶ Koduse eesti keelega lapsed õppisid vene keeles lühikese luuletuse.
- ▶ Esitasid Unistuse Lasteaias, kus vene koduse keelega lapsed olid selgeks õppinud eestikeelsed luuletused.
- ▶ Pärast mõistsid lapsed, et võõras keeles ongi keeruline rääkida.

ETENDUS RAHVUSVAHELISE KOOLI JA UNISTUSE LASTEAIA LASTELE

- ▶ Lastenäidendid muukeelsetele lastele. Eelnevalt oli muinasjutu sisu tutvustatud Rahvusvahelise Kooli ja Unistuse lasteaia lastele nende õppekeeles.
- ▶ “Hunt ja 7 kitsetalle”

EMAKEELEPÄEVA TÄHISTAMINE REGILAULUGA

- ▶ Tallinna Liivamäe Lasteaed kutsus 2021 aastal kõiki Tallinna kesklinna lasteaedu üles regilaulu laulma.
- ▶ Iga keel on omanäoline. Eesti keel on üsna ainulaadne oma kauni laulva kõla ning sadade erinevate murrete poolest. Regilaul kui hea loits on saatnud inimesi läbi aegade.
- ▶ Seoses läheneva emakeelepäevaga oli meil lasteaedadele üleskutse õppida lastega ära regilaul. Tore, kui laul oleks mõnes Eesti murdes.
- ▶ Jagatud videosid sai vaadata https://www.facebook.com/events/491225201868306/?active_tab=discussion facebooki lehel, et üheskoos emakeelepäeva tähistada ja kauneid esitusi kuulata-vaadata.

KUIDAS TEKKIS 100 MEETRIT „HARIVAT AEDA“

- ▶ Metalliaia pikkus, mis piirneb Juhkentali tänavaga, on 100 meetrit -
- ▶ Tühi pind, mis oli:
- ▶ Kõle
- ▶ Kole
- ▶ Kõnetu
- ▶ Peaks olema:
- ▶ Hariv
- ▶ Huvitav
- ▶ Kutsuv
- ▶ Kultuuri toetav
- ▶ Eesti keelt ja mahlakat murret hoidev

ESIMENE VÄLJAPANEK - „JUURI OTSIMAS“

- ▶ Seda, et lastele vana aja tegemisi ja traditsioone õpetatakse, on tavaline, see käib õppekava juurde ja on loomulik. Kuid kuidas vanemaid rohkem kaasata, see on alati üks peenike küsimus. Kõigil on kiire ja aega napib. Seekord püüame kaasata tervet maja korruga. Mai keskel panime välja kirja, kus soovisime igalt lapselt oma ema ja isa juurtest tulenevat rahvariide seeliku triibustikku, soovituslikult ise triibustada. Plaanisime tööd ülesse panna Juhkentali tänavapoolsele aiale. Meie üllatus oli suur, kui rühmadesse hakkas laekuma suurel hulgal rahvariideseeliku triibustikke ja tõesti, ise joonistatud!
- ▶ Suurele Eesti kaardile märkisime täppidena ülesse piirkonnast saadud tööd, mis näitas, millisest piirkonnast kellegi juured pärit on. Kaart sai toredasti kirju.
- ▶ 23.05.2018 panime näituse ülesse. Tore oli see, et need, kelle üks või mõlemad vanemad on pärit väljastpoolt Eestit tõid ka oma juurte põhised ornamendid.
- ▶ Kokku oli väljas 230 tööd, neist 16 olid väljastpoolt Eestit ornamendid.
- ▶ Väljapanek tekitas palju elevust ja positiivset tagasisidet, seda nii lastevanemate kui aiast möödujate poolt. Lähtuvalt sellest otsustasime ühiselt „Hariva aia“ traditsiooni jätkata.

JUURI OTSIMAS

TEISELE „HARIVALE AIALE“ SAI KOLM VÄLJAPANEKUT

- ▶ 2019 aasta idee sai innustust juubelitantsupeost, kus olulisel kohal rahvariided. Eesti rahvariiede eri piirkondade rahvariiede ilu on seda väärt, et näidata möödujatele, milline väärtus eestlastel rahvariiede näol on.
- ▶ **Kas tunnend neid taimi?** Kevadel näitas üks lapsevanem rohttaimedest tehtud fotosid, millest kasvas välja mõte teha aiale väljapanek taimedest koos nende nimetustega. Kokku kogunes vanematelt ja personalilt kokku arvestatav hulk fotosid erinevatest rohttaimedest, lisaks andis loa oma rohttaimede fotokogu kasutada Tartu Ülikooli botaanikaaed.
- ▶ **Meile meeldib siin!** Kahe hariva väljapaneku vahele said Liivamäe laste enda maalitud lõbusad portreepildid, mis „Hariva aia“ Liivamäe Lasteaiale iseloomulikuks teevad.
- ▶ **Eesti au ja uhkus** - rahvariided. See väljapanek oli koostöös Eesti piirkondlike muuseumide, kelle rahvariiede joonistuste kogusid on kasutatud, Eesti Rahva Muuseumi rahvariiede seelikutriibustike kogu, Eesti Posti (Omniva) rahvariiede tutvustavad margid ning Valli Lember- Bogatkina rahvariidetega postkaardid.

„KAS TUNNET NEID TAIMI? ”

- ▶ Koostöös lapsevanemate ja Tartu Riikliku Botaanikaaiaga

„MEILE MEELDIB SIIN“

„EESTI AU JA UHKUS - RAHVARIIDED“

VÄLJAPANEK „VANASÕNA EI VALETA“

- ▶ Haridus- ja Teadusministeerium kuulutas 2019. aasta eesti keele aastaks, et väärtustada eesti keelt ning tähistada eesti keele seadustamist riigikeelena sada aastat tagasi.
- ▶ Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) kuulutas 2019 aasta põlisrahvaste keelte aastaks.
- ▶ Sellest ajendatult panime 21.10.2019 koostöös Eesti Kirjandusmuuseumi Folkloristika Osakonnaga aiale väljapaneku „Vanasõna ei valeta“. Vanasõnad said vanas eesti keeles, osadel vanasõnadel viidatud piirkondlikule murdele (Eestis on kasutusel enamasti 8 põhimurret: Kirde-Eesti rannikumurre, saarte-, lääne-, kesk-, ida-, mulgi-, Tartu- ja Võru murre).
- ▶ Kokku oli väljapanekus ligi 300 vanasõna, millega pöörasime suuremat tähelepanu eesti murdekeeltele.
- ▶ Lastele meeldib iseäranis, kui lugeda mõnda lugu või luuletust mõnes vanas eesti murdes. Kohe tuleb lastelt lugusid, kuidas nende vana- vanaemad ja vanaisad sellist nende jaoks imelikku, kuid armast keelt räägivad.
- ▶ Näitust välja pannes saime möödijatelt palju tänusõnu. Mitmed möödakäijad tulid meid tänama ja pidasid meie Hariva aia tööd väga oluliseks. Üks jalgrattur, kes kiirustas tööle, ütles, et tuleb kogu perega nädalavahetusel ennast ja peret keeleliselt harima!

100 MEETRIT HARIVAT

VANASÕNA EI VALETA

VANASÕNAD VILMSI AIAL

- ▶ „Hariva aia“ traditsiooni jätkasime me ka 2021 aastal lasteaiahoone remondi ajal asenduspinnal olles. Kadriorus Vilmsi tänava aial pakkusid vanasõnad möödakäijatele suurt huvi. Sellist pilti nägime me pea iga päev, kus inimesed peatusid ja lugesid.

Järelikult kõnetas...

2022a. VÄLJAPANEK „MÕISTA, MÕISTA MÖLLE-RÖLLE“

TÄNAN TÄHELEPANU EEST!